

Drugi Zjazd Fizyków Polskich.

Deuxième Congrès de Physiciens Polonais.

W ostatnich dniach września 1924 r. odbył się w Krakowie II-gi Zjazd Fizyków Polskich. Wynik Zjazdu, ze względu na dużą liczbę referatów wygłoszonych, należy uważać za bardzo pomyślny. Komitet organizacyjny Zjazdu składał się z Prof. Wł. Natanson'a (prezesa), Prof. J. Stocka (wiceprezesa) i Prof. M. Jeżewskiego (sekretarza). Większość uczestników przybyła do Krakowa d. 26 września. Tegoż dnia wieczorem Komitet podejmował uczestników Zjazdu herbatą w salach Towarzystwa Technicznego.

Otwarcie Zjazdu nastąpiło dnia 27 września 1924 r. od godz. 10 m. 30 w dużej auli Zakładu Fizycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Posiedzenie inauguracyjne zajął przewodniczący Komitetu organizacyjnego Prof. Natanson i powitał gości pięknym przemówieniem podanem na początku niniejszego zeszytu; następnie przemawiali rektorowie miejscowych wyższych uczelni. Po odczytaniu kilku depech, przewodniczący przechodzi do utworzenia prezydium Zjazdu. Na przewodniczącego wybrano Prof. S. Pieńkowskiego, na wiceprezesów Prof. W. Dziewulskiego, Prof. Cz. Reczyńskiego, Prof. St. Kalandyka, na sekretarzy p. M. Jeżewskiego, p. Z. Kowalczewską, p. C. Pawłowskiego, p. W. Bernhardta i p. H. Niewodniczańskiego. Po ukonstytuowaniu prezydium Zjazdu, Prof. Weyssenhoff wygłosił odczyt pod tytułem „O teorii względności“. Na posiedzeniu przemawiał również znany badacz historii fizyki polskiej, Prof. Birkenmajer.

Tegoż dnia w godzinach popołudniowych posiedzenia Zjazdu były podzielone na dwie sekcje: fizyczną i meteorologiczną. Sekcji fizycznej przewodniczył Prof. C. Reczyński, na sekretarza była zaproszona p. Z. Kowalczewska. Na posiedzeniu tem zreferowano następujące prace oryginalne:

- 1) Prof. St. Pieńkowski. — *Świecenie zapóźnione w powietrzu* (Warszawa)
- 2) Prof. St. Pieńkowski. — *Zanikanie świecenia zapóźnionego w parach Hg* (Warszawa)
- 3) Prof. St. Pieńkowski i p. A. Jabłoński. — *Nowa metoda mierzenia absorbcji ciał fluoryzujących* (Warszawa)
- 4) P. W. Bernhardt. — *Zanikanie świecenia zapóźnionego w powietrzu* (Warszawa)
- 5) P. H. Niewodniczański. — *Absorbcja światła w parze rtęci w stanie destylacji* (Wilno)
- 6) P. A. Sołtan. — *Widmo pasmowe rtęci* (Warszawa)
- 7) P. W. Majewski. — *Świecenie par rtęci w wyładowaniu bez-elektrodowym* (Warszawa)

W sekcji meteorologicznej były przedstawione następujące referaty:

- 8) Prof. K. Szulc.—*Organizacja Państwowego Instytutu meteorologicznego* (Warszawa)
- 9) P. E. Stenz.—*O wahaniu przezroczystości atmosfery ziemskiej* (Warszawa)
- 10) P. E. Stenz.—*O potrzebie założenia w Polsce obserwatorium aerologicznego* (Warszawa)
- 11) P. A. Dobrowolski.—*O podstawowym zagadnieniu hydrodynamicznem meteorologii górskiej* (Warszawa)
- 12) Prof. W. Smosarski.—*Woda w atmosferze w stanie rozpylonym* (Poznań)

Następnego dnia (28 września) odbyły się dwa posiedzenia. Na ran-
nem posiedzeniu przewodniczył Prof. Kalandyk, sekretarzem był p. W.
Bernhardt. Z kolei zostają przedstawione następujące prace:

- 13) P. Sz. Szczeniowski.—*O wydajności we fluorescencji* (Warszawa)
- 14) Prof. L. Wertenstein.—*Z badań nad gazami bardzo rozrzedzonymi* (Warszawa)
- 15) Prof. M. Jeżewski.—*Wpływ pola magnetycznego na stałą dielektryczną* (Kraków)
- 16) P. C. Pawłowski.—*Badania nad stałą dielektryczną mętnych ośrodków* (Warszawa)

Popołudniowe zebranie odbyło się pod przewodnictwem Prof. Dzie-
wulskiego, na sekretarza powołano p. C. Pawłowskiego. Dalszy ciąg
obrad stanowiły prace:

- 17) Prof. Cz. Reczyński.—*O reakcji chemicznej w łuku elektrycznym* (Lwów)
- 18) P. J. Mazur.—*Rozpylanie katodowe stopów* (Warszawa)
- 19) P. T. Nayder.—*O stałej dielektrycznej słabych elektrolitów* (Kraków)
- 20) P. Z. Dębińska.—*Nowoczesne rury Röntgenowskie laboratoryjne* (Warszawa)
- 21) Prof. St. Kalandyk.—*Przewodnictwo par soli w płomieniu chlorowodorowym*. (Poznań)
- 22) Prof. T. Pęczalski.—*Cementacja metali solami metalicznymi*. (Poznań)
- 23) Prof. T. Malarski.—*Ze studjów nad hydro-solami*. (Lwów)
- 24) Prof. W. Świętosławski i Inż. W. Daniewski.—
Badania tonometryczne zapomocą nowego ebuljoskopu (Warszawa)

Na ostatnie posiedzenie (dn. 29 września) uczestnicy Zjazdu zostali
zaproszeni do Zakładu Fizycznego Akademji Górniczej, gdzie byli powitani
serdeczną mową kierownika tego zakładu, Prof. J. Stocka. Posiedzenie
Zjazdu rozpoczęło się o godz. 9 m. 35. Przewodnictwo obejmuje Prof. St.

Pieńkowski, sekretarzem jest P. H. Niewodniczański. Zostają wygłoszone następujące referaty:

- 25) Prof. B. Szyszkowski. — *Teoria elektrolitycznej dysocjacji soli* (Kraków)
- 26) Prof. Z. Klemensiewicz. — *Przewodnictwo soli w $SbCl_3$* (Lwów)
- 27) Prof. Cz. Białobrzeski. — *O absorpcji światła* (Warszawa)
- 28) Prof. J. Stock. — *Nowe doświadczenia z rurą Brauna w dziedzinie drgań elektrycznych*. (Kraków)
- 29) Prof. J. Weysenhoff. — *O wyprowadzeniu wzoru na gęstość energii magnetycznej*. (Wilno)
- 30) Prof. J. Weysenhoff. — *Rozróżnianie wektorów osiowych i biegunowych*. (Wilno)

Po zakończeniu ostatniego referatu Prof. T. Pęczalski zgłosił wnioski w sprawie przyjęcia udziału fizyków polskich w wydawnictwie „Tables internationales des Constantes“. Następnie prof. St. Pieńkowski przedstawił Zjazdowi sprawę uposażenia mechaników precyzyjnych w Zakładach fizycznych wyższych uczelni.

Zamykając obrady, przewodniczący Zjazdu, prof. S. Pieńkowski zobrazował całokształt prac Zjazdu, stwierdzając znaczny rozwój polskiej wiedzy fizycznej ostatniej doby i wyraził w imieniu całego Zjazdu serdeczne podziękowanie członkom Komitetu Organizacyjnego, podkreślając szczególnie zasługi prof. J. Stocka.

Résumé.

Au mois de septembre 1924 a eu lieu à Cracovie le deuxième Congrès de Physiciens Polonais.

On a présenté les résultats des recherches faites en 1923 — 24 dans les Laboratoires de Physique des Ecoles Supérieures de la Pologne. Nous donnons ci-dessous un aperçu des communications présentées.

I. Section de Physique.

- 1) M. S. Pieńkowski: *Luminescence retardée dans l'air* . . . (Varsovie)
- 2) M. S. Pieńkowski: *Extinction de la luminescence retardée dans la vapeur de mercure* (Varsovie)
- 3) M. M. S. Pieńkowski et A. A. Jabłoński: *Méthode nouvelle de mesure de l'absorption des corps fluorescents*. (Varsovie)
- 4) M. W. Bernhardt: *Sur l'extinction de la luminescence retardée dans l'air* (Varsovie)
- 5) M. H. Niewodniczański: *Absorption de la lumière par la vapeur du mercure*. (Wilno)
- 6) M. A. Sołtan: *Spectre de bandes de Hg*. (Varsovie)

- 7) M. W. Majewski: *Luminescence de la vapeur de Hg dans les décharges sans électrodes* (Varsovie)
- 8) M. Sz. Szczeniowski: *Sur le rendement dans la fluorescence* (Varsovie)
- 9) M. L. Wertenstein: *Recherches sur les gaz ultrararéfiés* (Varsovie)
- 10) M. Jeżewski: *L'influence du champ magnétique sur la constante diélectrique* (Cracovie)
- 11) M. C. Pawłowski: *Recherches sur la constante diélectrique* (Varsovie)
- 12) M. Cz. Reczyński: *Sur la réaction chimique dans l'arc électrique* (Lwów)
- 13) M. I. Mazur: *Pulvérisation cathodique des alliages* (Varsovie)
- 14) M. T. Nayder: *Sur la constante diélectrique des électrolytes dilués* (Cracovie)
- 15) M-me S. Dębińska: *Sur les tubes modernes pour la production de rayons X* (Varsovie)
- 16) M. S. Kalandyk: *La conductibilité des vapeurs de sel dans une flamme chlorhydrique* (Poznań)
- 17) M. T. Pęczalski: *Cémentation des métaux par les sels métalliques* (Poznań)
- 18) M. T. Malarski: *Recherches sur les hydrosols* (Lwów)
- 19) M. M. W. Świętosławski et W. Daniewski: *Recherches tonométriques à l'aide d'un nouvel ébullioscope* (Varsovie)
- 20) M. Z. Klemensiewicz: *Conductibilité des solutions dans $SbCl_3$* (Lwów)
- 21) M. B. Szyszkowski: *Théorie de la dissociation électrolytique des sels* (Cracovie)
- 22) M. Cz. Biało-brzeski: *Sur l'absorption de la lumière* (Varsovie)
- 23) M. J. Stock: *Sur des expériences nouvelles avec un tube de Braun concernant les oscillations électriques* (Cracovie)
- 24) M. J. Weyssenhoff: *Sur la formule pour la densité de l'énergie magnétique* (Wilno)
- 25) M. J. Weyssenhoff: *Sur les vecteurs polaires et axiaux* (Wilno)

II. Section de Météorologie.

- 1) M. K. Szulc: *Sur l'organisation de l'Institut Météorologique Polonais* (Varsovie)
- 2) M. E. Stenz: *Sur la variation de la transparence de l'atmosphère terrestre* (Varsovie)
- 3) M. E. Stenz: *Sur la nécessité d'un Institut aérologique en Pologne* (Varsovie)
- 4) M. A. Dobrowolski: *Sur un problème hydrodynamique de la météorologie des montagnes* (Varsovie)
- 5) M. W. Smosarski: *Sur la dispersion de l'eau dans l'atmosphère* (Poznań)